

OSTRAVAN.CZ

1. Choreograf Juanjo Arques opět zkouší v Ostravě a říká: V životě i tvorbě začínám v podstatě od nuly

15.10.2021 ostravan.cz - Tereza Cigánková

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** divadla; moravskoslezského; Národního

Se španělským choreografem Juanjem Arquesem jsme se potkali před dvěma lety, kdy s baletním souborem **Národního divadla moravskoslezského** poprvé nastudoval svůj taneční triptych *Následek* (Consequence). Tato choreografie byla uvedena v rámci komponovaného večera Rossiniho karty, který se v říjnu vrací nejen na ostravské jeviště, ale stane se rovněž součástí programu baletních festivalů v Brně a Polsku. Juanjo se nyní do Ostravy na chvíli znovu vrátil, aby spolu s tanečníky po delší odluce choreografii oživil a doplnil stávající obsazení. U té příležitosti jsem mu položila několik otázek, které se týkaly nejen obnoveného představení, ale také jeho aktivit během lockdownu a budoucích i stávajících projektů.

Od premiéry vaší choreografie *Následek* v Ostravě uběhly už dva roky, které navíc byly poznamenány pandemií. Máte pocit, že se ostravský soubor za tu dobu proměnil? Kam se posunul?

Ano, v souboru je rozhodně vidět vývoj. Pozoruji to zejména u tanečníků, kteří mou choreografii původně tančili a se kterými jsem naposledy pracoval. Když s nimi zkouším nyní, je to úplně jiná úroveň. Představení získalo na kvalitě po všech stránkách. Také doplňování obsazení bylo zajímavé – v Ostravě je hodně nových tanečníků, takže jsme zjišťovali, které role by měli nastudovat, které části se naučit apod. Máme na to jen týden, takže stále pracujeme. Když jsem byl v Ostravě naposledy, chtěl jsem trochu pozměnit závěrečnou část. *Následek* se skládá se ze tří vět – první představuje přírodu, druhá lidstvo a nakonec přichází technologie. Dívám se na tyto entity z pohledu destrukce, síly a nadvlády, a docházím až do bodu, kdy lidský pohyb nahrazuje pohyb robotický. A nyní jsem šel ještě dál a závěr jsme prodloužili a rozvinuli, tak aby byl (alespoň v mých očích) jasnější co se sdělení týče. Jsem moc rád, že se to takto povedlo a i když nebudu moci představení vidět živě, poprosil jsem alespoň o záznam.

Tanečníci se v říjnu chystají na dva baletní festivaly. Liší nějak verze vašeho baletu pro divadelní jeviště a pro festivalové scény?

Představení zůstává stejné. Jediné, co se změní, jsou některé scény, ve kterých jsme museli udělat kompromis vzhledem k hloubce a šířce jeviště. Tady v Ostravě je scéna poměrně úzká, takže místo původních deseti lidí pracuji s osmi. Ale například v Brně bude jeviště širší, takže můžeme použít původní verzi s deseti tanečníky. Pouze se tak přizpůsobujeme prostoru, aby do něj představení dobře zapadlo.

Promítly se do nynější prodloužené verze představení i zkušenosti a prožitky z lockdownu? Přece jen získala během pandemie některá témata na aktuálnosti a závažnosti.

Je pravda, že během izolace a pandemie jsme si zvykli více využívat technologie a šli jsme v tomto více do hloubky. Nejsem si jistý, jestli v mém baletu nějakým způsobem odkazujeme na pandemii nebo pocit, který z tohoto období máme. Ale dá se říct, že určité paralely najít můžeme. Technologie jsme stvořili pro sebe, pro své dobro, ale teď už je nemůžeme kontrolovat. V tomto století už nemáme na výběr, nemůžeme bez nich prakticky fungovat. Takže jeden z pohledů, které mé představení nabízí, je ten, že nad lidstvem má nadvládu nejen příroda, ale nyní i technologie.

A není to jen o základních věcech, jako jsou počítač nebo telefon, jde to ještě dále. My jako lidé jsme stvořili monstrum – geneticky upravujeme, stavíme jaderné elektrárny, vyvíjíme umělou inteligenci. Současná generace dětí už s technologiemi přirozeně pracuje, pohybuje se na sociálních sítích, což má ale samozřejmě i svůj negativní dopad. A já si myslím, že v budoucnu se tohle všechno může obrátit proti nám. Jsme zatím v podstatě na začátku a kdo ví, co se nakonec stane.

Následek je představení, které se může vyvíjet, stejně jako se vyvíjí společnost. Bylo vytvořeno v roce 2012 s trochu jiným záměrem, původně jako reakce na přírodní katastrofu v Japonsku, a to, jak lidé museli přijmout její následky. Postupně jsem ale tento koncept hlouběji zkoumal a došel až k současné podobě.

Myslíte, že se může představení dál proměňovat a žít i v budoucnu?

To nevím, ale v současné chvíli jsem ho chtěl rozhodně posunout do aktuálního kontextu, celé znovu projít a jak jsem již zmínil, najít nový a jasnější závěr, který odráží rychlý vývoj společnosti.

Jak jste se vy sám vypořádal s obdobím pandemie?

Měl jsem štěstí, protože na počátku pandemie jsem měl hodně práce. Ale všechno se muselo přizpůsobovat okolnostem. V každé zemi, kde jsem byl, platila jiná nařízení, někde roušky, někde ne. Takže něco tvořit bylo celkem obtížné a poměrně nepříjemné. Až

mě nakonec ta situace opravdu zasáhla a v podstatě jsem vyhořel. Musel jsem si najít čas na to, abych zpomalil a zamyslel, protože všechno bylo špatně. Dokonce jsem se zranil, a tak jsem musel přijít na to, jak pokračovat dál.

Bylo to náročné období nejen profesně, ale i osobně. Zažíval jsem nejistotu, strach, úzkost. Celý proces tvorby a zkoušení byl kontaminovaný, což se naštěstí zlepšilo s možností testů a možností se normálně setkávat.

Pozorujete následky dlouhého lockdownu i na tanečnicích?

Ano, obecně se tanečníci museli vypořádat se ztrátou motivace. Potřebovali se udržovat v kondici, což nebylo jednoduché. Teď, když mohou znovu pracovat, je u nich znát obrovské nasazení a energie. Konkrétně v Ostravě mají tanečníci vysokou pracovní etiku a zapojili se do tvůrčího procesu. Popsal jsem jim svoje představy a nápady na nový konec, pustil jim novou hudbu, a oni na jejich základě pak rozvíjeli pohyb, improvizovali a učili se jeden od druhého. Vlastně jsem celý proces jen koordinoval a čistil a spoustu materiálu jsme pak v představení použili.

Řada lidí vidí pandemii jako nový začátek. Máte stejný názor?

S tím rozhodně souhlasím. Nejdříve jsme to museli přijmout a naučit se s tím žít. Pro mne jako choreografa to znamenalo změnu v tom, že už nechci tvořit tak jako předtím. Chtěl bych prozkoumat nové způsoby, jak tvořit choreografie, a posunout se k něčemu, co je relevantní a kombinuje různé disciplíny. Můj poslední projekt pro Holandskou Národní operu byl novým formátem, který kombinoval například sbory, elektroniku, videoprojekce nebo velké instalace. Chtěli jsme vytvořit multimediální představení, které by v sobě spojovalo všechny disciplíny, což má také spojitost s pandemií, během níž jsme museli hledat cesty, jak se propojit. A výsledek byl velmi zajímavý, protože jednotlivé prvky měly stejnou důležitost, byly na stejné úrovni. Pandemii vidím také jako období transformace. Byli jsme nuceni se zastavit a hledat nové možnosti až daleko za hranicemi, které jsme si předtím nastavili. Proto teď například pro nová představení hledám hudbu, která obsahuje zpěvy. Protože i tanečníci mohou zpívat, nebo se to mohou alespoň učit a získat nové dovednosti.

A můžete prozradit něco více o projektech, které vás v nejbližší době čekají?

Pomalů se to rýsuje, ale nechávám to plynout. Určitě ale budou mít spojitost s novým začátkem. Zajímá mě se hodně o proces transformace. Mám v hlavě určité obrazy – například explozi, která pak vede k obnově – což je částečně inspirováno sopkami v mém rodném Španělsku. K velké změně došlo i v mém osobním životě. Přestěhoval jsem se do Lisabonu, našel jsem tam nádherný byt, který ale musím kompletně zrekonstruovat. Mé původní plány se tak velmi rychle změnilly a byl jsem nucen se rozhodnout. Do mé tvorby se tak promítne to, že začínám v podstatě od nuly, a může to být zároveň i změna k lepšímu.

URL | <https://www.ostravan.cz/71350/choreograf-juanjo-arques-opet-zkousi-v-ostrave-a-rika-v-zivote-i-tvorbe-zacinam-v-podstate-od-nuly/>

[« zpět na začátek](#)